

Az Útmutató 2010. májusi igéje:

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom,
és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.“ (Zsid 11,1)

Életem kertje

Mit látok életem kertjében ha körülnézek? Rögtön szembetűnnek a sokszínű és pompázó virágok, az erősen álló fákon roskadozó érett termés. Vannak sikertörténeteim. Élethelyzetek, amelyekben szeretetet tudtam adni és elfogadni, amelyekben valami fontosat megérthettem, mélyebbet megtapasztalhattam, amelyekben szépet és értékeset létrehozhattam, a reménység jeleit hirdethettem, vagy amelyekben örömet, boldogságot és békességet élhettem át. Szép ez a kert így, és a májusi napsütésben hátradőlve, kicsit megpihenve szabad gyönyörködnöm is e látványban.

Némely virág ajándékként egyszerre csak előbújt a földből, de a legtöbbje sok időt és fáradságot igényelt. Van, amit magam vettem, némelyeket mások oltottak belém. Szüleim, egy-egy tanárom, testvéreim vagy gyermekeim, barátaim, házastársam vagy épp egy ismeretlen, akinek még a nevét sem ismerem.

Emlékszem a növekedés időszakára. Mennyi erőt és fáradságot is igényel a gondozás! Alvás nélküli éjszakák, kimerültség, munkával napokkal, alapos átgondolással, akaraterő, kitartás. Volt olyan időszak, amikor erőm határán álltam, már azt hittem nem bírom, de az utolsó pillanatban valahonnan mégiscsak érkezett egy leheletnyi erő. Nem sok, de épp annyi, hogy a következő lépést meg tudtam tenni. A növekedés megtapasztalása azonban mindig örömet és reménységet adott. És most virágoznak életem ezen virágai, illatosak, szépek és egészségesek, még a kártevőknek is ellent tudnak állni. Büszke is vagyok rájuk, és örömmel tekintek végig rajtuk, élvezem illatuk, szépségük, érzem mögöttük a beléjük fektetett veritékemet.

Látom azt is, hogy életem kertjében nemcsak pompázó virágok vannak. Vannak területek, ahol kudarcot vallottam. Élethelyzetek, amelyekben nem volt elég a szeretetem, ahol hiányzott a türelmem a növekedés kiváráshoz, lusta voltam, az első nehézséget megtapasztalva feladtam, a talentumokat elástam, a felelősséget nem vállaltam, emberekről elfeledkeztem, a nekem adott és belém fektetett bizalommal visszaéltem. Tettek és szavak, amelyek életem terhelik.

Legszívesebben kitörölném ezeket a területeket életemből, vagy egy kerítéssel kizárnám és elkülöníteném. Bátorságot és erőt igényel már csak az is, ha ezekre rátekintek. Szükségem van valakire, aki e sötét foltokkal együtt elfogad, szeret, ezeket látva is új magokkal és virágokkal ajándékoz meg.

Látom azonban azt is, hogy sivatagos és lebetonozott területek ott is vannak életemben, ahol igencsak gondoztam a termést. Életerületek, ahol fáradság, türelem, szeretet és áldozat ellenére sincsen növekedés. Még csak a magok sem keltek ki. Vagy szeretetet vetve fájdalmat arattam, örömből félelmet, bátorságból és akaratból gyűlöletet, reménységből csalódást. Minden fáradozásom és szeretetem ellenére házasságom inkrement, imádságaim ellenére beteg mam meghalt, leányom rossz úton jár, törekvéseim ellenére magányos vagyok.

És látom azokat az embereket is, akik még magokat sem kaptak vagy nagyon sok nyomorúságot kell aratniuk. Gyermekek, kik meg sem szülehetnek, emberek, kik háborúktól, fájdalmas betegségektől és rabságtól szenvednek. A kert ezen tájain járva szomorúság és kétség lesz úrrá rajtam.

Isténem, szeretném a te kertedet, a paradicsomot. Tudom, hogy országod érkezőben, és azt is tudom, hogy már el is érkezett hozzánk. De akkor miért nem azt aratom, amit vettem és gondoztam? Miért vetek és aratok akaratom ellenére oly sok keserűséget? Ha te adod a növekedést, akkor miért vannak kiszáradt és elrothadt területek? Miért érzem életem kertjében a művelés és őrzés feladatát sokszor oly keservesnek és értelmetlennek?

Életem kertje – konkollyal, bebetonozott területekkel, virágokkal, magokkal és termésekkel. Együtt növekednek mindezek. A növekedés azonban tőlünk független. Az élet nem kiszámítható, nem kitervezhető. Ez a legnagyobb kísértés: Olyan akarok lenni, mint az Isten. Az élet felett uralkodni, a növekedést meghatározni. Istenné nem, Isten munkatársaivá azonban válhatunk. Művelni és őrizni a kert. Gazdagítani az életet.

Dr. Solymár Mónika

GYÜLEKEZETI ALKALMAK ÉS HÍREK

Istentiszteletek

- **Bécs, 1070 Lindengasse 44/a. kápolna**
2010. június 06. 11.00 óra Istentisztelet
- **Graz, Heilandskirche, ill. gyülekezeti terem (8010 Graz, Kaiser Josef-Platz 9.)**
2010. június 06. 16.00 óra Istentisztelet úrvacsoraosztással

A lelkészi hivatal telefonszáma (csak mobiltelefonon elérhető): ☎ +43/650 58 777 12

Felhívjuk figyelmüket arra, hogy a lelkészi hivatal e-mail elérhetősége megváltozott!

Az új e-mail cím: ✉ evang-ungarisch@aon.at

Konfirmáció

2010. május 02-án a vasárnapi istentisztelethez csatlakozva öt fiatal számolt be a gyülekezet előtt az evangélikus hitvallás alapjainak ismeretéről. A kép sorrendjében: Páll Márton, Skerlec Richárd, Andorka Rafael, Skerlec Roland és Andorka Rudolf. A konfirmációi vizsgát követő istentiszteletre – a soproni evangélikus gyülekezettel közösen tartva – *pünkösdkor, 2010. május 23-án, 10.00 órakor* kerül sor *Sopronban, az evangélikus templomban* (Templom utca). Többen érkeznek gyülekezetünkben is az alkalomra, szeretettel várunk mindenkit az istentiszteletre!

A soproni német nyelvű konfirmandusok látogatást tettek Bécsben, 2010. április 30-án, péntek délután. Először lelkészükkel, Volker Menkével városnézésen vettek részt, majd vendégül láttuk őket a Capistrangasséban. Az alkalmat a Schönbrunnban tett látogatás és séta zárta.

Templomok hosszú éjszakája – 2010.05.28.

Egy évvel ezelőtt több mint 310.000 résztvevője volt Ausztriában a templomok hosszú éjszakája programnak. Csak Bécsben több mint 130.000 ember indult el egy-egy templomba az este folyamán.

Idén 2010. május 28-án, pénteken 18.00-01.00 között hatodik alkalommal kerül Ausztriában megrendezésre a 14 keresztény felekezet által szervezett alkalom. A programok most is nagyon sokfélék, egyedül Bécsben 1035 különböző rendezvény várja a templomba betérőket. A teljesség igénye nélküli felsorolás: istentiszteletek, imádság, beszélgetések, fórumok, film, színház, kiállítások, kabaré, előadások, felolvasások, áhítatok, klasszikus és modern zene, gyermek-, ifjúsági- és családi programok, templomi vezetések, stb. A konkrét alkalmakat a www.langenachtderkirchen.at internetes oldalon vagy a templomokban megtalálható programfüzetekben lehet megtalálni.

Gustav Adolf Fest – 2010.06.03.

Ausztriában a pünkösdi ünnepét követő 10. nap munkaszüneti nap, és minden esztendőben ezen a napon gyűlnek össze az evangélikus szuperintendenciák gyülekezetei a Gustav Adolf ünnepre. 2010-ben Burgenlandban Pöttelsdorf, Felső-Ausztriában Wallern, Steiermarkban Gaishorn és Bécsben Ottakring gyülekezetei adnak otthont ennek az alkalomnak. Az egyes gyülekezetekben szervezett konkrét programokról az evangélikus egyház honlapján (www.evangel.at) lehet részletesebben tájékozódni! A Wien-Ottakringi program megtalálható a www.markuskirche.com internetes oldalon.

Kedves Olvasóink!

Újságunk ezen számában a mellékelt csekken adakozásra hívjuk támogatóinkat! Kérjük és köszönjük adományukat, amellyel működési költségeinket és az újság megjelentetését támogatja. Itt köszönjük meg hálásan eddigi támogatásukat, amelyet eljuttattak gyülekezetünkhöz, és kérjük, továbbra is segítse munkánkat! Köszönettel:

A gyülekezet presbitériuma

Az „ismeretlen és aktuális” Melanchthon

Melanchthon Fülöp halálának 450. évfordulójára emlékezünk 2010. április 19-én. A protestáns egyházak ezt az évet Melanchthon-évként ünneplik. Luther, Zwingli és Kálvin, a „reformáció atyjai” mellett a humanista műveltségű Melanchthon is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy megfelelő megalapozottsággal és rendszerezett tanítással a reformáció kiteljesedéséhez érjen.

Melanchthont Luther barátjaként, tanítványaként és munkatársaként ismerjük a protestáns egyháztörténetből. Elsősorban humanistának vallotta magát, de teológiai munkássága révén méltán mondhatjuk, hogy Luther mellett a wittenbergi reformáció legnagyobb alakja. Ki valójában ez az „ismeretlen és aktuális” Melanchthon Fülöp és mi a Melanchthon-év üzenete nekünk, XXI. században élő magyaroknak (magyar protestánsoknak)?

Az ismeretlen Melanchthon

1497. február 16-án született, a Rajna menti Brettenben, Philipp Schwartzert néven. Apja, a pfalzi választófejedelemség neves fegyverkovácsa volt, aki házitanítót fogadhatott fia mellé. Az apa korai halála miatt Fülöp Pforzheimbe került, ahol távoli rokona, Johannes Reuchlin, a neves humanista testvére viselte gondját. A pforzheimi latin iskolában humanista képzettségű tanáraitól a gyermek Fülöp jó alapokat kapott későbbi tanulmányaihoz: már fiatalon (10-12 évesen) megismerkedett az antik klasszikusok műveivel. Nagybátyja, Johannes Reuchlin mindvégig szemmel tartotta és bátorította fiatal tehetséges rokonát és a korabeli tudósok szokása szerint Fülöpnek görögös nevet adott: Melanchthon, mely a német Schwartzert egyszerű görög fordítása.

Az középfokú iskola elvégzése után Melanchthon 12 évesen egyetemi tanulmányokba kezd a jöhírű heidelbergi egyetemen. A *baccalaureus-i* fokozathoz szükséges követelményeket két év alatt teljesíti. Tanulmányait Tübingenben folytatja, ahol a skolasztikus filozófia és teológia mellett jogi tanulmányokat is folytat. 17 évesen megszerzi a *magiszter-i* címet is, és magiszterként filológiai előadásokat tart Tübingenben.

Nagy lelkesedéssel és tehetséggel tanulmányozza az antik irodalmat és filozófiát görög, latin és héber nyelven. A klasszikus nyelvek közül a görög áll hozzá legközelebb: 1518-ban saját nyelvtankönyvet jelentet meg görög nyelvből, mellyel rövid idő alatt nagy elismerést szerez. Alapos műveltségét és igényes munkáit a humanista Erasmus is dicséri.

Nevére Bölcs Frigyes választófejedelem, a wittenbergi egyetem alapítója és mecénása is felfigyel, aki 1518-ban görög nyelv oktatásával bízta meg a fiatal tudóst. Így Melanchthon szinte véletlenül kerül a reformáció központjába, Wittenbergbe.

A humanista tanulmányok, mint filozófia, dialektika, asztronómia mellett Melanchthon érdeklődése egyre inkább a nyelvi és az erkölcsi-vallási képzés felé irányult, mely jól illeszkedett a wittenbergi egyetem színvonalához és szellemiségéhez.

Melanchthont a wittenbergi kollegái – köztük Luther – figyelemmel és elismeréssel hallgatták. Székfoglaló beszédében a *tanulmányok humanista szellemű, a Bibliára épülő megújításáról* szöveg, melyben kimondta, hogy a Biblia tanulmányozásához szükséges az Ó- és az Újszövetség eredeti – héber és görög – szövegének alapos ismerete. Ezzel a filológiai megközelítéssel Melanchthon új tudományos alapra helyezte a Biblia magyarázatát és tudományos kutatását.

Melanchthon wittenbergi munkássága által megszületett az *első protestáns dogmatika*, a *Loci communes*. A protestáns hittételeket tartalmazó könyvecske a Római levél alapfogalmaira épül (a loci jelentése alapfogalom). Itt nem a humanista vagy a skolasztikus filozófusok által használt fogalmakat keresi és magyarázza, hanem csak a római levélben található alapfogalmakra összpontosít: a bűn hatalma, a törvény és a kegyelem. A Biblia központi üzenetén, Jézus Krisztuson keresztül közelít e három alapfogalomhoz, melyek Krisztust és jótéteményeinek megismerését jelentik.

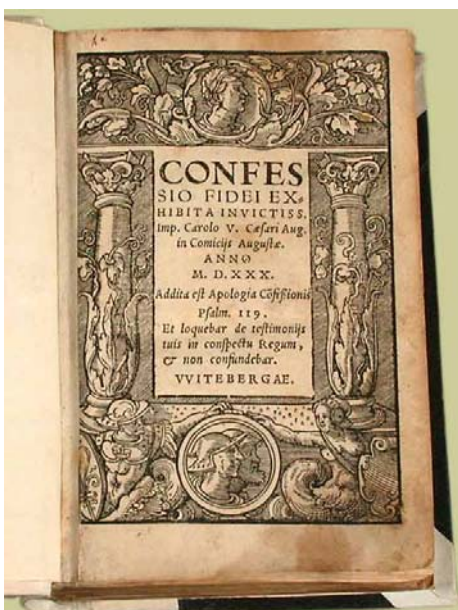

Lucas Cranach: Melanchthon (1543)

Melanchthon elválasztotta egymástól a teológiát és a filozófiát, mellyel azonban humanizmusa letért az erasmusi útról, bár mindvégig kapcsolatot és összefüggést keresett humanizmus és keresztyénység között. Melanchthon úgy volt reformátor, hogy megmaradt humanistának, és úgy volt humanista, hogy reformátori keresztyén volt.

Nem vetette el a filozófiát, hanem a maga helyén Isten ajándékának tartotta, mint a jó erkölcs, a műveltség és a kultúra forrása. A filozófiai ismeret és tudás önmagában még kevés, és nem vezet el a teljes ismerethez. Mindezt a teológia teheti teljessé, mely az egész életet és viszonyrendszerét az evangéliumon keresztül szemléli. Az evangélium, mint Jézus Krisztusról szóló üzenet nemcsak tudást hordoz, hanem mint vigasztaló erő, a lelkiismeretre is hatással van.

Luther elfogadta és dicsérte Melanchthon bibliai könyvekhez írt kommentárjainak fejtegetéseit akár a filozófiáról, akár az akaratszabadságról írt. 1527-ben, Melanchthon kommentárjához a Kolossé levélhez Luther írt előszót, melyben a következőképpen értékeli barátja és reformátori munkatársa írásait: *„Én a sajátjaimnál sokkal jobban szeretem Fülöp magiszter ilyen könyveit, ezeket a nyilvánosság előtt is szívesebben látom akár latinul, akár németül. Én arra születtem, hogy banditákkal és ördögökkel kelljen harcolnom, s azokat leterítenem, azért könyveim sokkal viharosabbak és harciasabbak. Nekem tuskókat és fatörzseket kell irtanom, töviseket és bozótokat kivágnom, posványokat betöltenem, én goromba erdőirtó vagyok, akinek utat kell törnie és egyengetnie. Ezen viszont Fülöp mester szelíden és csendesen jár, épít, plántál, jókedvvel vet és öntöz, erre neki Isten gazdagon juttatta adományait.”* (Idézi Dr. Reuss András: Az ismeretlen és aktuális Philipp Melanchthon című írásában.)

Az Ágostai hitvallás (Confessio Augustana) és annak Védőirata 1531-ben Wittenbergben nyomtatott példányának előlapja

A reformáció első mérföldköve, az Ágostai hitvallás összeállítása (1530)

Melachthon Fülöp neve elsősorban az Ágostai hitvallás révén vált ismertté gyülekezeteinkben. Ez az első hitvallási irat, mely nyíltan megfogalmazza a Szentírás, a Biblia és a keresztyén hit protestáns értelmezését. A hitvallás az 1530. évi birodalmi gyűlésre készült, melyet V. Károly császár hívott össze Augsburgba, hogy az óhitű és a protestáns tábor (az 1529-i speyeri birodalmi gyűlésen a német birodalmi rendek egy csoportja nyíltan a reformáció ügye mellé állt. Innen a „protestáns” elnevezés) által képviselt tanítást közelebbről megismerhesse és ennek fényében dönthessen a reformáció ügye ellen vagy mellett.

A protestáns oldal egy hitvallási irattal készült a birodalmi gyűlésre. A birodalmi gyűlés színhelyéről elnevezett Augsburgi vagy régiesen Ágostai hitvallást Melanchthon állította össze a protestánsok által elfogadható nézetekből. Ez a hitvallás mai napig az evangélikus egyház legalapvetőbb és legfontosabb hitvallási irata. Híressé váltak a 4. cikkely szavai: *„Az emberek nem igazulhatnak meg Isten előtt saját erejükből, érdemükből vagy cselekedeteikből, hanem ingyen igazíttatnak meg a Krisztusért hit által, ha hiszik, hogy Isten őket kegyelmébe fogadja és bűneiket megbocsátja a Krisztusért, ki halálával bűneinkért eleget tett. Ezt a hitet tudja be Isten öelötte való igazságul.”*

Melanchthon és Magyarország

Melanchthon Fülöp neve jól ismert volt már a kortárs magyar protestáns körökben is. A magyarországi Melanchthon-kutatás mintegy 450 magyar diákot tart számon, akik Melanchthon tanítványai voltak Wittenbergben töltött diákéveik alatt. A wittenbergből hazatérő magyar diákok továbbra is kapcsolatban maradtak Melanchthonnal. Az eddig ismert 9200 melanchthoni levélből, közel 250 hazánkkal kapcsolatos.

Az aktuális Melanchthon

Melanchthon szellemi hatása felmérhetetlen: Németországban és Európában nyelvtankönyvei évszázadokon át használatban voltak, az általa írt hitvallások (Ágostai hitvallás és ennek bővített kiadása az Apológia) mindmáig a protestantizmus alapirataiként szolgálnak. Melanchthon Kálvinnal is élénk levelezésben volt és kettejük között barátság szövődött. Melanchthon mindvégig feladatának érezte azt, hogy közel hozza egymáshoz a két reformátori irányzatot.

Nemcsak a reformáció két irányadó személyisége között vállalt közvetítő szerepet, hanem kapcsolatot keresett a keleti egyházzal is: kevésbé ismert, hogy az

Ágostai Hitvallást lefordította görögre, és megküldte a konstantinápolyi patriarchának. Fontosnak tartotta hogy a reformáció egyetemes ügyéről ott is tudomást szerezzenek. A mai Melanchthon-kutatás a humanista reformátor ezirányú közvetítéseinek felbecsülhetetlen ökömenikus jelentőséget tulajdonít.

A reformáció nagy alakjának élettörténetén átszaladva teljességgel lehetetlen hogy a reformátort igazán megismerjük. Élete egy-egy fontosabb eseményének kiragadása és a főbb művek megemlézése a reformátort egy távoli tudósként állítja elénk. Ahhoz azonban, hogy Melanchthon szellemissége igazán megérinthessen bennünket, meg kell ismernünk őt közelebbről. Ebben segít bennünket az idei Melanchthon-év, melyben a protestáns egyházak előadássorozatokkal, kiállításokkal és a reformátor életét és munkásságát bemutató kiadványokkal emlékeznek a wittenbergi reformáció nagy alakjára, Melanchthonra.

Az összeállítás a következő irodalom alapján készült:

Dr. Reuss András, Az ismeretlen és aktuális Philipp Melanchthon (1497-1560). Credo (3) 1997/1-2, 8-18.

Mikonya György, Philipp Melanchthon, a tanító. Magyar Pedagógia 98.évf. 3. szám, 231-237. (1998)

Jung Martin H., Frömmigkeit und Theologie bei Philipp Melanchthon. Tübingen, 1998.

Juhász Réka

A wittenbergi főtéren egymás mellett található a két reformátor, Luther Márton és Melanchthon Fülöp emlékszobra. Melanchthon, „Németország tanítómestere” az Ágostai hitvallás iratával kezében áll, a szobor feliratának szövege egy zsoltáridézet: „Bizonyosságaidról szölok a hatalmasok előtt, és nem szégyenülök meg.” (Zsolt 119,46)

Juhász Réka vagyok a Bécsi Egyetem Teológiai Fakultásának doktorandusz hallgatója. A Másokért együtt hasábjain keresztül szeretettel köszöntöm a bécsi evangélikus gyülekezet tagjait!

2009 szeptembere óta rendszeresen megfordultam Bécsben, német nyelvű szakirodalom után kutatva, illetve a márciusban induló doktori programra készülve. Így kerültem kapcsolatba Solymár Mónika lelkésznel is, aki a doktori programmal kapcsolatos kérdéseimre készségesen a segítségemre volt és életpályámat megismerve megkérdezte, hogy kedvem lenne-e a magyar nyelvű istentisztelet alatt a gyermekek hit és lelkivilágával foglalkozni gyermekistentisztelet keretén belül. A felkérésnek nagyon örültem, örömmel elvállaltam és májustól szeretettel várom a gyerekeket a közös istentiszteletünkre.

Végzettségem szerint történész és református segédlelkész vagyok. Felsőfokú tanulmányaimat a Pápai Református Teológiai Akadémia lelkész szakán végeztem (2009. június) illetve a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar Történelem szakirányán (2010. január). Fő érdeklődési és kutatási területem a reformáció kora illetve a kora-újkorban gyökerező protestáns egyházpolitika és az ezzel szorosan összefüggő ellenállás.

A teológia és a lelkész szakirány felé - a szülői támogatás mellett - a Pápai Református Gimnáziumban szerzett szellemi-lelki töltés irányított. Tanáraim példáján keresztül a lelkész-tanár ideál megvalósítását tűztem ki célul magam elé, ezért is jelentkeztem a teológia mellett történelem szakra. A megvalósítás első szakasza, az elméleti szakasz a záróvizsgákkal és az első lelkészképesítő vizsgával lezárult, a gyakorlati szakasz és az életre való alkalmazás azonban még hátra van...

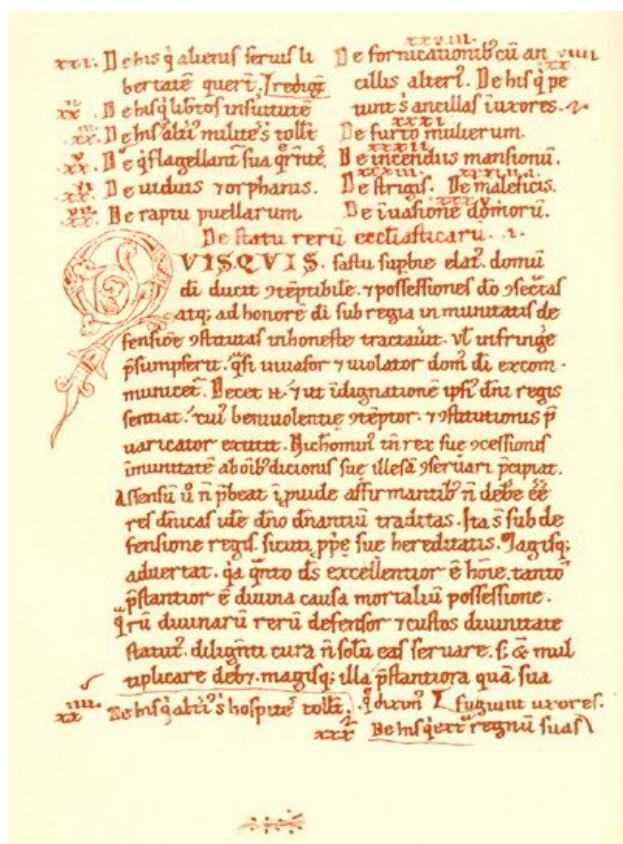
Bécsbe indulásom előtt egy kedves 80 éves gyülekezeti tag biztatásul egy darab papírt adott a kezembe, melyen a következő sorok állnak Selma Lagerlöftől: *Ne kérdezd félve, hogy mi következik, hanem mond: kíváncsian várom, hogy most Istennek még milyen terve van velem.*

Ezzel a mottóval indultam útra Bécsbe, az új (elmélyítő) tanulmányok és egy új életszakasz megkezdése felé.

1000 éves a magyar törvényalkotás

Szent István királynak, hogy Magyarországot egybe tudja tartani, s a kereszténységet országosan terjeszteni tudja, hogy rendet és biztonságot teremthessen, jogszabályokat kellett alkotnia. Két törvénykönyvet írt latin nyelven. A törvények szövege egykorú kéziratban nem lelhető fel. A fennmaradt 56 cikkelyt tíz kézirat őrzi, de úgy, hogy nincs olyan, amely valamennyit magában foglalná. Az ausztriai Admontban, a bencés kolostor könyvtárában található XII. századi kódex ötven fejezetet tartalmaz, valamint kilenc XV-XVI. századi kézirat Szent István Intelmeit és a fenti jogrendet őrizte meg.

A királyi törvénykönyv előszava megszabja a korabeli jogalkotás irányvonalát: „Az isteni kegyelem uralma idején szokás, hogy a királyi méltóság keresztény hitet tápláló munkálkodása kiterjedtebb és erősebb, mint más méltóság munkái. Mivel minden nép saját törvényei szerint él, ezért a régi és a mostani császárok példáját követve, törvényhozó elmélkedéssel meghatározzuk népünknek, miként éljen tisztas és háborítatlan életet.”

Az admonti kódex nyolc levélből álló kézírata tartalmazza István király törvényeit. A hártýára írt, szerény díszítésű, vörös tollrajzos iniciálékát tartalmazó kódex a 12. századból származik, 1846-ban találtak rá benne István király törvényeire. A kódex e nyolc latin nyelven írt lapját 1934-ben a magyar állam megvásárolta, és jelenleg az Országos Széchényi Könyvtárban őrzik.

A jogrendszer tartalma rendkívül különféle. Érződik rajta a bajor hatás (Lex Baiuvariorum), ennek ellenére a jellegzetesen a magyar viszonyokhoz igazodik, és gyakran a korabeli szokásjogot foglalja írásba. Elsősorban az államrend megerősítését, s az új intézményrendszer: a királyság és az egyház védelmét szolgálja. A törvények kötelezik az alattvalókat a templomlátogatásra (a templomkerülőket veréssel büntették!), a bűjt megtartására, a vasárnapi munkaszünetre, s tiltják a szándékos emberölést, a tolvajlást és gyújtogatást, s az uralkodó elleni összeesküvést. A büntetés meghatározásakor a jogszabályok figyelembe vették a bűn elkövetői között levő vagyoni különbségeket.

Szent István a törvényeket szigorúan betartatta, ha kellett, példát statuált. Ellenfeleit felnagyeltette, felakasztatta, ellene összeesküvő rokonát, Vazult megvakított s fülébe forró ólmot öntetett. Idősebb korában azonban – különösen örökösének szánt egyetlen fia, Imre halála után – egyre inkább az örökkévalóság felé fordította tekintetét.

A szigorú, és summájában igazságos törvényeivel Szent István lerakta a magyar jogrendszer alapjait, de munkáját távolról sem tekinthette befejezettnek. Az általa megteremtett keresztény állam belső rendszere csak a XI-XII. században Szent László (1077-1095) és Könyves Kálmán (1095-1116) uralkodása alatt szilárdult meg.

Dr. Radics Éva

I. 8. – A vasárnap megtartásáról

„Ha tehát valamely pap vagy ispán vagy más hívő személy vasárnap olyan valakit találna, aki ökrökkel dolgozik, vegyék el tőle az ökröt, és a várnépnek adják eledelül. Ha pedig lovakkal [dolgozik], vegyék el a lovat, amelyet ura, ha akarja, ökrökkel megválthat, és az ökröt egyék meg, miként szó volt róla. Ha valaki más eszközökkel [dolgozik], vegyék el az eszközöket és a ruhákat, amelyeket ha akarja, állati bőrrrel megválthat.”

I.17. – A hitszegőkről

„Ha valaki a hatalmasok közül hitét beszennyezve, szívét bemocskolva, és esküjét megtörve, hitszegés bűnét követi el, az esküszegésért keze elvesztésével fizessen, vagy ötven tinóval váltsa meg a kezét. Ha pedig a népből való ember lesz hitszegő, keze levágásával bűnhődjék, vagy tizenkét tinóval váltsa meg azt, és bűjtöljön, ahogy az egyházi törvények rendelik.”

Mindenki a maga nyelvén olvassa... - Az Ausztriai Bibliatársulat bemutatása

Bécsben a Museumsquartier Breite Gassei hátoldalában, a 4-8 számok alatt található a Bibliacentrum, az Ausztriai Bibliatársulat székhelye. Dr. Jutta Henner evangélikus teológus Tübingeni és Bécsi teológiai tanulmányait követően immár 14 éve vezeti az intézményt. Az öt éve teljesen felújított modern épületben kiállításokat szerveznek, előadásokat tartanak, iskolai osztályokat és egyéb látogatócsoportokat fogadnak, a meglepően jó akusztikai lehetőségeket kihasználva koncerteket tartanak vagy a Bibliával való interaktív találkozásokat tesznek lehetővé. Cél a Biblia terjesztésén és értelmezésének segítésén túl a Bibliával való találkozás helyzetének megteremtése, valamint a művészetek és a kultúra Bibliával való párbeszédbe állítása. A helyszín ideális ehhez, a Museumsquartier épületegyüttesébe nemcsak építészeti szempontból van beékelődve az intézmény, hanem a szoros partnerség és a különböző múzeumokkal való közös rendezvények turistákat és érdeklődőket vonzanak. Jutta Henner azzal kezdi beszélgetésünk, hogy mindenképp említsük meg, hogy jó kapcsolatokat ápolnak a Magyar Bibliatársulattal is.

Az Ausztriai Bibliatársulat a Brit Bibliatársulat bécsi munkájában gyökeredzik. 1850-ben érkezett Londonból Edward Millard Bécsbe, hogy az akkori Osztrák-Magyar Monarchia területén a Biblia terjesztését megszervezze. Munkáját már megelőzték korábbi próbálkozások a Biblia terjesztésére. Itt lehet megemlíteni Gottlieb August Wimmer munkáját, aki felsőöri evangélikus lelkészként (1818-1848) a Londoni Bibliatársulat megbízásából juttatott el Bibliákat kiváltképp a mai Ny-Magyarország és Burgenland területére.

Edward Millard Biblia-lerakatokat létesített, bibliaterjesztőket állított munkába, akik a településeket járva árusították és adták a különböző nyelvekre lefordított és kinyomtatott Bibliákat. A 20. század közepéig a közvetlen Biblia-árusítás be volt tiltva, és a bibliaterjesztők munkája is akadályozva volt. A katolikus egyház akkoriban ellenezte, hogy az emberek olvassák a Bibliát. Keserves és nehéz munkát végeztek mindazok, akik a terjesztést felvállalták.

Az 1950-es évektől kezdődően lendült fel a bibliaterjesztés munkája. A katolikus egyház hozzáállása is megváltozott, valamint új célkitűzések is szélesítették a feladatokat. Bibliák fordítása, nyomtatása és terjesztése mellett a Szentírás megértésének és értelmezésének segítése is középpontba került. Azonban egészen 1970-ig kellett várni, amíg a Brit Bibliatársulat munkájának nyomdokaiban és feladatait átvéve az Ausztriai Bibliatársulat megalakult. Ekkor a bécsi központ egyik fő feladata az volt, hogy a keleti blokk országaiba juttasson el anyanyelvi fordítású Bibliákat.

Közvetlen kapcsolata van a Breite Gassei Bibliacentrumnak a magyarországi 1956-os forradalommal. Az épület 1956-ban helyet adott a

Magyarországról érkező menekülteknek. Az irodákban és egyéb helyiségekben ideiglenesen ágyakat állítottak fel az érkező magyarok elszállásolására. Képek őrzik a kialakított szállásokat, az 1956. decemberében a menekültekkel együtt ünnepelt karácsonyt vagy a mindennapi élet egyéb alkalmait.

A vasfüggöny leomlásával és az új korszak új kihívásaival a Bibliatársaság munkája is átalakult. Alapfeladatunk továbbra is a Biblia terjesztése, anyanyelven történő olvasásának és hallgatásának megteremtése. Történeti Biblia-könyvtárunkban ötszáz év csaknem ötszáz nyelven nyomtatott értékes Biblia-kiadásait őrizzük. Különböző kiállításokhoz adjuk kölcsön e gyűjteményünk egyes darabjait. Csaknem száz nyelven lehet nálunk Biblia-fordításokat vásárolni, és egyéb különleges Bibliával kapcsolatos kérésnek-kérdésnek is igyekszünk megfelelni. Az olvasósarokban olvashatóak, a hallgatósarokban hat nyelven hallhatóak, a számítógép-portáloknál interaktív formában felfedezhetőek a Szentírás igéi és üzenete.

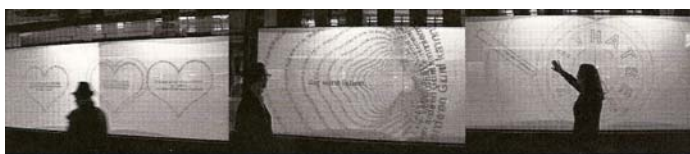

Karl Uhl a Bibliaszövetség igazgatója 1956-ban a magyar menekültekkel karácsonyi vacsorán az akkori iroda helyiségében (1070 Wien, Breite Gasse 8).

Absender: P.b.b.
Ungarisch-Evangelische Gemeinde
AB in Österreich
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien
Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Medieninhaber und Herausgeber: Ungarisch-Evangelische Gemeinde A.B. in Österreich, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
 Lelkészi hivatal telefonszáma: +43/650/58 777 12, Home page: www.evangelisch.at E-mail: evang-ungarisch@aon.at
 Bankverbindung: Bank Austria Creditanstalt, A-1011 Wien, Schottengasse 6.
 BLZ 12000. Konto Nr. 0029-04191/00. IBAN: AT701100000290419100; SWIFT (BIC): BKAUATWW
 Redaktion: Dr. Solymár Mónika, Géza Schubert

2004. őszén nyitotta meg ajtaját az új, modern épületegyüttes a Breite Gasséban. Azóta évente kb. 4000 érkező vendégünk van. Nehézséget okoz, hogy a helyiségeket kevesebb látogatóra tervezték. Sokak figyelmét felkelti és betérésre készíti az üvegből készített homlokzati oldal fény-installációja. A „das wort in deiner zeit” alkotás egy nyitott könyvet ábrázol, amely mozgásra a Bibliából vett különböző témaköröket jelenít meg fényekkel és mozgó bibliai szövegekkel.

Az installáció mozgásban van, és interaktív módon reagál a járókélok mozgására. Ilyen módon a Bibliacentrum előtt sötétben vagy alkonyatban elsétálók egy-egy bibliai üzenettel konforntálódhatnak. Az emberi mozgásra interaktív módon reagáló és változó ígék pedig szimbolizálják azt, hogy ha az ember magához engedi a Szentírás szavait, akkor élővé válnak, mozgásba indulnak.

Munkámban a sokféleség nagy kihívást jelent számomra. Ez a hely egy semleges hely, így betérnek hozzánk olyanok is, akik különben igen távol vannak az egyházi közegtől, Isten ígérének megismerési lehetőségeitől. Iskolai osztályoktól kezdve turistákon, művészet- és kultúra-kedvelőkön keresztül gyülekezeti csoportokig széles az érdeklődők palettája. Szeretem azt is, hogy egyfajta híd-szerepet töltünk be a Biblián keresztül kultúra és egyház, művészetek és vallás, az üzenet hirdetői és az üzenettel megszólítottak között.

Tematikus kiállításainkat 2005-től kezdve folyamatosan szervezzük. „Azokban az időkben...” címmel karácsony tájékán minden évben nagy sikerrel szervezünk egy olyan kiállítást, ahol a több évszázados középkori Bibliák illusztrációi szólaltatják meg karácsony örömeit. Bemutattunk már német nyelvű biblianyomtatványokat a Luther bibliafordítása előtti korból (1466-1522), vagy említhetem a

„Növények, fák és gyümölcsök a Bibliában” tematikus kiállításunkat is. Legutóbb „Képek a Bibliához” címmel Marc Chagall 35 bibliai témájú litográfiáját mutattuk be, jelenleg pedig a „Gyermekbibliák egykor, ma és holnap” összeállítás látható. Kiállításainkhoz didaktikailag jól felépített előadásokat is szervezünk, amelyeket kérésre különböző csoportoknak, iskolai osztályoknak bemutatunk.

Minden évben részt veszünk a „Múzeumok hosszú éjszakája” és a „Templomok hosszú éjszakája” rendezvényein. Idén 2010. május 28.-án a templomok hosszú éjszakája alkalmából aktuális kiállításunknak megfelelően a gyermekek és családok állnak programjaink középpontjában. A gyereksarok amúgy is mindig folyamatosan várja játékos feladatokkal a gyermekeket. 18.00-21.00 óra között ezen a napon kreatív gyermekfoglalkozásokat tartunk. A felnőttek programja:

18.30-19.30 Szerzők olvasnak gyermekbibliáinkból
 20.00-20.45 „Hogyan születik egy gyermekbiblia?”
 Szerzők vallanak teológiai-pedagógiai koncepcióikról

21.00-21.30 kinderbibel.net Egy digitális gyermekbiblia-projekt bemutatása

22.00-22.30 Melyik gyermekbibliát válasszam gyermekemnek? Kérdések és válaszok, orientációs segítség felnőtteknek

